

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 11/2015-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 28. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Ochodnica konaných 15. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 21. novembra 2014 doručené podanie M. L. (ďalej len „sťažovateľka“), označené ako „*Návrh na preskúmanie neústavnosti a nezákonnosti volieb o orgánu územnej samosprávy*“, ktoré podľa obsahu možno kvalifikovať ako sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Ochodnica konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľka uvádza, že sťažnosť podáva „*ako protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov*“.

Sťažovateľka zakladá sťažnosť na tejto argumentácii:

«- § 36 Prítomnosť pri sčítaní hlasov

Pozorovateľka - pracovníčka Obecného úradu v Ochodnici a zapisovateľka opustili v priebehu sčítania miestnosť a odišli do kancelárie cez chodbu, kde vo vedľajšej miestnosti došlo k manipulácii s pomocnými hárkami, na ktorých boli uvedené čiarkovacie súčty v sčítavaní hlasov.

Pri tomto akte mohlo dôjsť k dopísaniu čiarok a hrubému porušeniu uvedeného paragrafu, nakoľko sa manipulovalo s výsledkami, tak na post starostu ako aj poslancov obecného zastupiteľstva.

Uvedené osoby pozorovateľka - pracovníčka Obecného úradu v Ochodnici spolu so zapisovateľkou zasahovali do sčítania hlasov, vyhodnocovali poradie kandidátov na poslancov vo vedľajšej miestnosti bez dohľadu a prítomnosti členov miestnej volebnej komisie.

Týmto členovia miestnej volebnej komisie nevedeli o výsledných sčítaných hlasoch a o ich následnej sumarizácii, ktorá mala vplyv na poradie zvolených poslancov.

Zapisovateľka - zamestnankyňa Obecného úradu v Ochodnici sčítala hlasy a narábala so sčítacími hárkami.

Sčítavanie hlasov v dvoch oddelených miestnostiach je preto hrubým porušením zákona.

Pri sčítavaní hlasov jeden z kandidátov na voľbu starostu Obce Ochodnica a ďalšie neoprávnené a rozhorčené osoby vnikli do priestorov volebnej miestnosti a hrubým správaním osočovali členov miestnej volebnej komisie. Členovia komisie požiadali predsedu, aby ihneď privolať políciu, nakoľko samotní členovia komisie nemali v miestnosti k dispozícii určený (pracovný) telefón. Predseda miestnej volebnej komisie odmietol privolať políciu. Odovzdané hlasovacie lístky na voľbu starostu na pokyn predsedu miestnej volebnej komisie sčítavali „len“ dve osoby - t. j. členka komisie a zapisovateľka. Následne pozorovateľka (pracovníčka obecného úradu) ihneď zapečatila hlasovacie lístky. Predseda komisie úmyselne odmietol dať členom miestnej volebnej komisie po ich žiadosti krížovú kontrolu sčítania výslednej sumarizácie pomocných hárkov na voľby starostu a voľby poslancov do Obecného zastupiteľstva v obci Ochodnica. Uvedené sčítacie hárky boli členom miestnej volebnej komisie predložené až po hodine a pól (90 minút). Pod časovým a stresovým nátlakom členovia miestnej volebnej komisie podpísali zápisnice.

Predseda miestnej volebnej komisie vôbec nespolupracoval s členmi volebnej komisie, úmyselne nekonal a dopustil, aby v priestoroch sčítania volebných hlasov bol vyvolaný úmyselný rozruch a napätie, ku ktorému sám prispieval svojím neslušným správaním a ignorovaním podnetov a sťažností od členov miestnej volebnej komisie.

Týmto spôsobom neboli vytvorené vhodné podmienky pre činnosť miestnej volebnej komisie. Svoju činnosť členovia miestnej volebnej komisie vykonávali pod nátlakom a v strese.

Zákaz zasahovať do sčítania hlasov sa vzťahuje aj na ďalšie osoby, ktoré môžu byť prítomné vo volebnej miestnosti. Týmto spôsobom došlo k hrubému porušeniu zákona.

- § 37 Sčítanie hlasov v okrskovej volebnej komisii

Predseda miestnej volebnej komisie po ukončení hlasovania nedal pokyn k zapečateniu nepoužitých hlasovacích lístkov a obálok.

Týmto predseda miestnej volebnej komisie hrubo porušil citovaný paragraf v odseku 1.

- § 40 Ukončenie činnosti okrskovej volebnej komisie

V odseku 1

Po sčítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní (podpísané pod nátlakom), predseda miestnej volebnej komisie riadne neukončil sčítavanie a nedal ani pokyn členom na ukončenie činnosti miestnej volebnej komisie.

V odseku 2

Miestna volebná komisia nezapečatila hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov a neodovzdala ich spolu s ostatnými volebnými spismi obci do úschovy.

O odovzdaní volebných spisov musí byť vyhotovený protokol, podpísaný osobou zodpovednou za ich odovzдание (určený člen volebnej komisie) a osobou zodpovednou za ich prevzatie k archivácii (zamestnanec obce).

Dňa 18. 11. 2014 sa nezapečatené hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov nachádzali voľne položené v priestoroch Obecného úradu v Ochodnici, o čom svedčí aj priložená fotografia.

Nezapečatenie volebnej dokumentácie považuje Ústavný súd Slovenskej republiky za závažné porušenie volebného zákona (zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov), keďže v konečnom

dôsledku môže viesť k nepreskúmateľnosti výsledkov volieb a zároveň zásadne zakladá dôvodné podozrenie z manipulácie s hlasovacími lístkami.»

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ustanovenia zákona o ústavnom súde upravujúce predbežné prerokovanie návrhu sa vzťahujú aj na sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy (ďalej len „volebná sťažnosť“), ktoré musia obsahovať obligatórne náležitosti predpísané v § 20 a § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho právny zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí priložiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákon o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne ustanovených v tomto zákone.

V zmysle § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde volebná sťažnosť popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 musí obsahovať aj

a) vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode,

b) dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov,

c) údaje a dôkazy o tom, že je oprávneným navrhovateľom podľa § 59; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e),

d) návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 ods. 2.

V zmysle § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa volebná sťažnosť musí podať do desiatich dní po oznámení výsledkov volieb.

Sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 21. novembra 2014, t. j. v zákonom ustanovenej lehote, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti však ústavný súd zistil, že táto v predloženom znení neobsahuje všetky obligatórne náležitosti ustanovené v § 20 a § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre volebné sťažnosti, keďže

a) nie je k nej priložené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky advokátom v konaní pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde),

b) nie je v nej označený kandidát, proti ktorému volebná sťažnosť smeruje [§ 60 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde],

c) neobsahuje označenie dôkazov na preukázanie všetkých sťažovateľkiných tvrdení [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde],

d) neobsahuje dôkaz o tom, že sťažovateľka je aktívne legitimovaná na podanie sťažnosti [§ 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde],

e) neobsahuje návrh, akého rozhodnutia sa domáha [§ 20 ods. 1 a § 60 ods. 1 písm. d) v spojení s § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

Ústavný súd už vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 59/2014 vo vzťahu k inej sťažovateľke uviedol, že ju nebude vyzývať „na odstránenie nedostatkov jej volebnej sťažnosti vzhľadom na to, že u osoby, ktorá kandiduje na funkciu starostu obce ako najvyššieho výkonného orgánu obce, ktorý rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy, a pri výkone tejto funkcie je povinná uplatňovať ústavu, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, sa predpokladá, že je oboznámená so všetkými podmienkami konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy a § 59 až § 63 zákona o ústavnom súde minimálne v rozsahu schopnosti podať sťažnosť, ktorá spĺňa zákonom predpísané náležitosti“. V nadväznosti na citované ústavný súd zároveň zdôraznil, že „aj vzhľadom na lehotu na rozhodnutie o sťažnosti podľa § 63 ods. 6 zákona o ústavnom súde nie je povinný odstraňovať z úradnej moci nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach, ktoré zistil vo veci sťažovateľky“, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd nenašiel žiadny dôvod na to, aby vo veci sťažovateľky postupoval inak ako v porovnateľných veciach iných sťažovateľov (okrem konania vedeného pod sp. zn. PL. ÚS 59/2014, pozri tiež konania vedené pod sp. zn. PL. ÚS 58/2014 a PL. ÚS 61/2014), a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2015